

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 16215/2022
08.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Марине Милановић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Мирослав Рељић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради дуга, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 5449/18 од 12.05.2022. године, на седници одржаној 08.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 5449/18 од 12.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 5449/18 од 12.05.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 15262/17 од 09.01.2018. године, тако што се одбија као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име законске затезне камате на трошкове парничног поступка досуђене пресудом Другог општинског суда у Београду П 6717/09 од 05.11.2009. године исплати износ од 91.360,09 динара са законском затезном каматом од 13.06.2014. године до исплате и накнади му трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 30.000 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 15262/17 од 09.01.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, на име законске затезне камате на трошкове парничног поступка досуђене пресудом Другог општинског суда у Београду П 6717/09 од 05.11.2009. године, исплати износ од 91.360,09 динара са законском затезном каматом од 13.06.2014. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 50.108,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 5449/18 од 12.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде тако што је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 44.108,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, на основу члана 404. Закона о парничном поступку, благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права (посебна ревизија).

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене изузетно дозвољена, с обзиром на то да је у сличној чињеничној и правној ситуацији донето више пресуда којима је одбијен истоврсни тужбени захтев, због чега је одлучио као у првом ставу пресуде, на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20).

Испитујући изјављену ревизију у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је на основу правноснажне извршне пресуде Другог општинског суда у Београду П 6717/09 од 05.11.2009. године, у поступку принудне наплате исплатила тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете износ од укупно 1.350,000,00 динара са законском затезном каматом од 05.11.2009. године до исплате, као и на име трошкова парничног поступка износ од 124.000,00 динара. Тужилац у поступку пред Другим општинским судом у Београду, у предмету П 6717/09, до закључења главне расправе није поставио захтев за исплату законске затезне камате на трошкове парничног поступка које је тражио и определио и који трошкови су досуђени наведеном правноснажном пресудом, а такав захтев није постављен ни у поступку принудне наплате потраживања.

Првостепени суд је оценио да је тужбени захтев основан зато што тужилац има право на законску затезну камату на трошкове парничног поступка досуђене наведеном пресудом Другог општинског суда у Београду, пошто је у време закључења главне расправе у тој парници којом су тужиоцу досуђени трошкови поступка, а на које у овој парници потражује законску затезну камату, био на снази Закон о извршном поступку који је одредбом члана 35. став 2. омогућавао извршном повериоцу да у извршном поступку потражује законску затезну камату на досуђене трошкове парничног поступка, те да из тог разлога тужилац такав захтев није ни поставио у парничном поступку. Почев од 17.09.2011. године почео је да се примењује Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ број 31/11 од 09.05.2011. године, који је ступио на снагу 17.05.2011. године) који, за разлику од раније важећег Закона о извршном поступку, није предвиђао такву могућност за извршног повериоца. Из овог разлога је првостепени суд закључио да тужилац није могао знати да право на наплату законске затезне камате на трошкове парничног поступка неће моћи да оствари у поступку извршења због чега је, уздајући се у важеће законско решење које му је омогућавало да право на законску затезну камату на досуђене трошкове парничног поступка доцније оствари у извршном поступку, изоставио да такав захтев постави у парници из кога потиче извршна исправа. Стога првостепени суд налази да камата као споредно потраживање може бити утужена самостално као главни дуг с обзиром да је главни дуг (у овом случају трошкови поступка) измирен. На износ доспеле

неисплаћене камате обрачунате у номиналном износу тужиоцу припада и затезна камата од дана подношења тужбе у смислу члана 279. став 2. Закона о облигационим односима. Другостепени суд налази да је овакав закључак првостепеног суда правилан.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова је засновано на погрешној примени материјалног права.

Наиме, законска затезна камата на досуђени износ трошкова парничног поступка може се тражити само у парници у којој су ти трошкови настали и не може бити предмет главног захтева посебне парнице. Према одредбама члана 159. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04,111/09) који је важио у време доношења пресуде Другог општинског суда у Београду П 6717/09 од 05.11.2009. године, као и према одредбама члана 163. став 3. сада важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) парнична странка је дужна да опредељен захтев по врсти и висини трошкова постави најкасније на последњем рочишту за главну расправу у поступку пред првостепеним судом, односно пре закључења расправе пред већем другостепеног суда (осим ако се ради о доношењу одлуке без претходног расправљања у ком случају је парнична странка дужна да захтев за накнаду парничних трошкова истакне у предлогу о коме суд мора да одлучи). Обавеза накнаде парничних трошкова је новчана обавеза, па поверилац (странка која је успела у спору) има право да на досуђени износ трошкова, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима, потражује и законску затезну камату али се о праву повериоца на законску затезну камату одлучује у парничном поступку у коме се ти трошкови досуђују, а не у посебном поступку. Уколико странка истовремено са захтевом за накнаду трошкова поступка не постави, односно не поднесе и захтев за исплату законске затезне камате на трошкове поступка, не може у посебној парници да тражи исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова у другој парници од пресуђења до исплате. Стога, захтев за исплату законске затезне камате на износ трошкова парничног поступка не може бити предмет посебног тужбеног захтева (парнице). Стога је применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези са чл. 153. став 1, 154. и 163. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови поступка и то за састав жалбе 12.000,00 динара и за састав ревизије 18.000,00 динара.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић